

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པ།
ཚོགས་ཐེངས་བཞི་པ།

THIRD PARLIAMENT OF BHUTAN
4TH SESSION

གྲོས་ཚད་-༠༤
Resolution No.04

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐེངས་བཞི་པའི་
མཇུག་རིམ་དང་གྲོས་ཚད་བཟུང་བསྟུན།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༤ ལས་སྤྱི་ཟླ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༡༤ ཟུན།

SUMMARY OF RESOLUTIONS AND PROCEEDINGS
FOURTH SESSION OF THE THIRD PARLIAMENT

(26th November - 14th December, 2020)

ཚོགས་དཔོན་ དབང་ཕུག་ནམ་གུལ།

Speaker: Wangchuk Namgyel

Table of Content

Sl.No. Topic	Page No.
1. Proceedings of the Opening Ceremony	1
1.1 Opening Address by the Speaker.....	1
2. Introduction and Adoption of Bills	1
2.1 Entitlement and Service Conditions (Amendment) Bill for the Holders, Members and Commissioner of Constitutional Office of Bhutan 2020.....	1
2.2 Lhengye Zhungtshog Bill of Bhutan 2020.....	2
2.3 Fiscal Incentives (Amendment) Bill of Bhutan 2020 (Money Bill).....	3
3. Deferment of Bills	4
3.1 Royal Bhutan Police (Amendment) Bill of Bhutan 2020.....	4
3.2 Anti-Corruption (Amendment) Bill of Bhutan 2020.....	4
4. Introduction and Adoption of International Covenants	4
4.1 Framework Agreement between the Royal Government of Bhutan and European Investment Bank (EIB) Governing Activities in Bhutan.....	4
4.2 Agreement between the Royal Government of Bhutan and the Green Climate Fund (GCF) on the Privileges and Immunities of the GCF.....	5
5. Motion	5
6. Resolutions of the Joint Sitzings	6
6.1 Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan 2019.....	6
6.2 Penal Code (Amendment) Bill of Bhutan 2019.....	7
7. Resolutions of the Public Accounts Committee	7

དཀར་ཆག

ཨང་	གནད་དོན་	ཤོག་ཁང་སྟེང་གི་མཐུན་པུ་
༡.	འགོ་བཙུགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ།	༡
༡.༡	ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་ཐབས་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད།	༡
༢.	དཔུང་ཡིག་རྩོམ་སྒྲིག་དང་ཆ་འཛིན།	༡
༢.༡	འབྲུག་གི་ཙུང་ལྷན་པུ་ཚོ་གྱི་གནས་འཆར་མི་ཚུ་དང་ འབྲུག་མི་ལྷན་འཛིན་ཚུ་གི་ ཐོབ་ཐངས་དང་ལཱ་གཡོག་ཆ་རྒྱུ་གྱི་ཁྲིམས་ལུ་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མ།	༡
༢.༢	འབྲུག་གི་ལྷན་པུ་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མ།	༢
༢.༣	འབྲུག་གི་དངུལ་འབྲེལ་སེམས་ཤུགས་མཐུན་པུ་ ཁྲིམས་ལུ་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མ་ ཁྲིམས་ལུ་དཔུང་ཡིག་	༣
༣.	དཔུང་ཡིག་ཡར་འགྱུར་སྟེང་གི་	༤
༣.༡	ཀྲུལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྒྲིལ་ ཁྲིམས་ལུ་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མ།	༤
༣.༢	འབྲུག་གི་དཔུང་ཡིག་འགག་སྒྲིལ་ ཁྲིམས་ལུ་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མ།	༤
༤.	མཐུན་པུ་རྩོམ་སྒྲིག་དང་ཆ་འཛིན།	༤
༤.༡	འབྲུག་ཀྲུལ་གཞུང་དང་ཡུ་རོ་པི་ཡུན་ མ་ཙུ་གཞི་བཙུགས་དངུལ་ཁང་གི་ ལས་དོན་ཚུ་གི་ སྒྲིང་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིག་བཀོད་གན་རྒྱ།	༤
༤.༢	འབྲུག་གཞུང་དང་ སྒྲིང་བཞག་གན་པུ་མ་དངུལ་གྱི་བར་ན་ སྒྲིང་བཞག་ གན་པུ་མ་དངུལ་གྱི་ ཁེ་དབང་དང་ བཀག་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་ གན་རྒྱ།	༥
༥.	མཐུན་པུ་	༥
༦.	སྒྲིམས་ལུ་ལྷན་པུ་གཞུགས་ཀྱི་མཐུན་པུ་	༦
༦.༡	འབྲུག་གི་ཞི་ཅོད་དང་ཉེས་ཅོད་བའི་གནད་སྒྲིམས་ལུ་ ཁྲིམས་ལུ་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༩ ཅན་མ།	༦
༦.༢	འབྲུག་གི་ཉེས་ཅོད་ལུ་ཞི་ཅོད་དང་ཉེས་ཅོད་བའི་གནད་སྒྲིམས་ལུ་ ཁྲིམས་ལུ་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༡༩ ཅན་མ།	༧
༧.	དམངས་ཅིས་ཚོགས་ཀྱི་མཐུན་པུ་	༧

8.	Re-deliberation of Bills.....	9
8.1	Negotiable Instruments (Amendment) Bill of Bhutan 2020.....	9
8.2	Mines and Minerals Bill of Bhutan 2020.....	10
9.	Presentation of Annual Report on the State of the Nation, including Legislative Plans and Annual Plans and Priorities of the Government by the Prime Minister of Bhutan.....	11
10.	Question Hour.....	12
11.	Concluding Ceremony of the Fourth Session.....	13
11.1	Expression of Gratitude by the Prime Minister, Chairperson of the National Council and Leader of the Opposition	13
11.2	Concluding Address by the Speaker.....	14
11.3	Offering of Prayers.....	15

༤.	དཔུང་ཡིག་བསྐྱར་གྲོས།	༩
༤.༡	འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གི་བདེ་འགྲིག་ཡིག་འཛིན་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མར་བསྐྱར་གྲོས་གི་གྲོས་ཚད།	༩
༤.༢	འབྲུག་གི་གཏེར་ཁ་དང་གཏེར་རྩིས་དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མར་བསྐྱར་གྲོས་གི་ གྲོས་ཚད།	༡༠
༥.	སློན་ཆེན་གི་གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཞུགས་པའི་ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་ གཙུག་ཅིན་དང་བཅས་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་གི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལྟ།	༡༡
༡༠.	དྲི་བཀོད་ལས་དེ།	༡༢
༡༡.	ཆོག་མཆོག་ཐེངས་བཞི་པ་མཇུག་བསྟར་བའི་རྟོག་འབྲེལ་མཛད་དེ།	༡༣
༡༡.༡	གཞུང་གི་དབྱེ་ཁྲིམས་ སློན་ཆེན་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོག་མཆོག་ཐེངས་བཞི་པའི་འཛིན་ ཕྱོག་ཕྱོགས་ཆོག་མཆོག་ཐེངས་བཞི་པའི་འཛིན་པ་གསུམ་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ མི་དབང་མངའ་ བདག་དེན་པོ་མཆོག་ལུ་ བཀའ་དྲིན་དག་འཛིན་གི་ལུ་བ་ཕུལ་མི་ནང་	༡༣
༡༡.༢	ཆོག་མཆོག་དཔོན་གིས་ གསལ་བཤད།	༡༤
༡༡.༣	ཞབས་བཏུན་དང་བཀྲིས་སྟོན་ལམ།	༡༥

Summary of Resolutions and Proceedings Fourth Session of the Third Parliament of Bhutan

1. Proceedings of the Opening Ceremony

The Fourth Session of the Third Parliament commenced on the 12th Day of 10th Month of Iron Male Rat Year corresponding to 26th November, 2020 on Thursday. The auspicious day was graced by His Majesty the Druk Gyalpo along with *Zhugdrel Phunsum Tshogpai Tendrel* ceremony.

1.1 Opening Address by the Speaker

The Speaker on behalf of the Parliament welcomed and expressed gratitude to His Majesty the Druk Gyalpo for gracing the Opening Ceremony, and expressed reasons for conducting the Fourth Session. The Speaker also expressed gratitude to His Majesty the Druk Gyalpo, His Majesty the Fourth Druk Gyalpo, Her Majesty the Gyaltsuen and His Holiness the Je Khenpo for their tireless efforts and initiatives in combating Covid-19 pandemic.

The Speaker reminded the Members about the agenda of the Fourth Session, and concluded the Opening Ceremony.

2. Introduction and Adoption of Bills

2.1 Entitlement and Service Conditions (Amendment) Bill for the Holders, Members and Commissioner of Constitutional Office of Bhutan 2020

On 27th November, 2020, the Member In-Charge of the Bill (Chairperson of the Social and Culture Committee) moved the

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐེངས་བཞི་པའི་མཇུག་རིམ་དང་ གྲོས་ཚད་བཙུན་བསྟུན།

༡. འགོ་བཙུགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཇུག་རིམ།

འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐེངས་བཞི་པ་འདི་ གནས་ལོ་ལྷགས་པོ་བྱི་ལོ་ཟླ་
༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ ལུ་མ་ལུ་འམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༤ རེས་གཟའ་
པ་སངས་ གཟའ་སྐར་དགེ་བའི་ཉིན་མར་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ དབུ་
བཞུགས་ཐོག་ལས་ བཞུགས་གྲལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ མཇུག་རིམ་དང་བཅས་ འགོ་
བཙུགས་གནང་ཡི།

༡.༡ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་ཐེངས་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད།

མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ སྤྱི་ཚོགས་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ རྟེན་འབྲེལ་མཇུག་
སྒྲིའི་ནང་ ཐུགས་བརྩེ་བས་གཟིགས་ཏེ་ བྱོན་གནང་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་ཁོ་རས་གཙོས་
པའི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ བྱོན་པ་ལེགས་སོ་དང་ བཀའ་བློན་
ཆེ་བེར་ལུ་བའི་ཁར་ ཚོགས་ཐེངས་བཞི་པ་ཚོགས་དགོ་པའི་རྒྱབ་ཁྲལ་དང་ དེ་ལས་ མི་
དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གཙོས་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཆོག་དང་
མི་དབང་རྒྱལ་བཙུན་མཆོག་ དེ་ལས་ སྐབས་རྗེ་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་
ཁབ་ནང་ ཉན་ཡམས་གོ་ཤིང་ ༡༩ སྤྱིན་འགོག་དང་ མི་སེར་ཚུ་གི་ཉེན་སྲུང་གི་དོན་ལུ་
སྐྱོ་འོ་རྒྱལ་བ་དང་ ཐུགས་འཆོར་བ་ལུ་མ་གཟིགས་པར་ ཐུག་ལཱ་འབྲེལ་མིན་གནང་མི་དེ་ལུ་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ བཀའ་བློན་དགའ་ཆོར་ཕུལ་ཡི།

དེ་མ་ཚད་ ཚོགས་ཐེངས་བཞི་པའི་ནང་ གསུང་གྲོས་གནང་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ཡང་
མི་མང་ལུ་བློ་བཟོ་གསོ་ཕུལ་ཏེ་འགོ་བཙུགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ མཇུག་རིམ་མཇུག་བསྟུན་གནང་ཡི།

༢. དཔུང་ཡིག་དོ་སྙིང་དང་ཆ་འཛིན།

༢.༡ འབྲུག་གི་ཙ་ཁྲིམས་ཙན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་དང་ འཐུས་མི་ལྷན་འཛིན་ཚུ་གི་ ཐོབ་ ཐངས་དང་ལྷ་གཡོག་ཆ་རྟེན་གྱི་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཙན་མ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༧ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ མི་སྡེ་དང་ལམ་
སོལ་ཚོགས་རྒྱུང་གི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ཙ་ཁྲིམས་ཙན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་དང་

motion for the First and Second Reading of the Entitlement and Service Conditions (Amendment) Bill for the Holders, Members and Commissioner of Constitutional Office of Bhutan 2020. The House following the deliberation forwarded the Bill for review to the committee. Following the presentation on the the report of the committee on 3rd December, 2020, the House carried out the Third Reading of the Bill, after which the Bill was adopted with majority support with 28 “Yes” votes, 6 Abstain, and 10 “No” votes on 4th December, 2020. The Bill was then forwarded to National Council for re-deliberation.

2.2 Lhengye Zhungtshog Bill of Bhutan 2020

On 27th November, 2020, the Member In-Charge of the Bill (Chairperson of the Human Rights and Foreign Affairs Committee) moved the motion for the First and Second Reading of the Lhengye Zhungtshog Bill of Bhutan 2020 after which the Bill was forwarded to Human Rights and Foreign Affairs Committee for review. Following the presentation on the report of the committee on 4th December, 2020, the House carried out the Third Reading of the Bill, after which the Bill was adopted with majority support with 42 “Yes” votes, 2 Abstain, and 2 “No” votes on 7th December, 2020. The Bill was then forwarded to National Council for re-deliberation.

འབྲུག་མི་ལྷན་འཛིན་ཚུ་གི་ཐོབ་ཐངས་དང་ལཱ་གཡོག་ཆ་རྒྱུན་གྱི་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ ༡༠༢༠
 ཅན་མའི་ ལྷག་ཐངས་དང་པ་དང་གཉིས་པའི་ གོས་དོན་ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གོས་གནང་པའི་
 མཐའ་མར་ རྒྱུར་ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ མི་སྡེ་དང་ལམ་སྟོན་ཚོགས་ཚུང་
 ལུ་ གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༢༠ ཟླ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༣ ལུ་ རྒྱུར་ཚུང་
 གིས་སྤྲོ་ལུ་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱུར་དམངས་ཀྱིས་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པའི་གསུང་གོས་
 གནང་སྟེ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༢༠ ཟླ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༤ ལུ་ རྒྱུར་གྲལ་འབྲུག་མི་ཡོངས་
 བསྐྱེམས་ ༤༤ ཡོད་ས་ལས་ ༢༢ ཀྱིས་བརྟུབ་དང་ ༤ ཀྱིས་འཛེམས་ ༡༠ ཀྱིས་མ་
 བརྟུབ་པའི་རྒྱུན་བསྐྱར་གནང་རུང་ མང་མོས་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་སྟེ་ བསྐྱར་གོས་ཀྱི་
 དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་ཡོད།

༡.༢ འབྲུག་གི་ལྷན་ཚུས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་དཔྱད་ཡིག་ ༡༠༢༠ ཅན་མ།

སྤྱི་ལོ་ ༡༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༧ ལུ་ དཔྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ འགོ་བ་མའི་
 དབང་ཆ་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ འབྲུག་གི་ལྷན་ཚུས་གཞུང་
 ཚོགས་ཀྱི་དཔྱད་ཡིག་ ༡༠༢༠ ཅན་མའི་ལྷག་ཐངས་དང་པ་དང་གཉིས་པའི་ གོས་དོན་
 ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གོས་གནང་པའི་མཐའ་མར་ རྒྱུར་ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལུ་
 འགོ་བ་མའི་དབང་ཆ་དང་ ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ སྤྱི་
 ལོ་ ༡༠༢༠ ཟླ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༤ ལུ་ རྒྱུར་ཚུང་གིས་ སྤྲོ་ལུ་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་
 རྒྱུར་དམངས་ཀྱིས་ ལྷག་ཐངས་གསུམ་པའི་གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༢༠ ཟླ་
 ༡༢ པའི་ཚེས་ ༧ ལུ་ རྒྱུར་གྲལ་འབྲུག་མི་ཡོངས་བསྐྱེམས་ ༤༤ ཡོད་ས་ལས་ ༤༢
 ཀྱིས་བརྟུབ་དང་ ༢ ཀྱིས་འཛེམས་ ༢ ཀྱིས་མ་བརྟུབ་པའི་རྒྱུན་བསྐྱར་གནང་རུང་ མང་
 མོས་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་སྟེ་ བསྐྱར་གོས་ཀྱི་དོན་ལུ་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་ཏེ་
 ཡོད།

2.3 Fiscal Incentives (Amendment) Bill of Bhutan 2020 (Money Bill)

On 27th November, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Finance) moved the motion for the First and Second Reading of the Fiscal Incentives (Amendment) Bill of Bhutan 2020 (money Bill). The House after the deliberation forwarded the Bill to Economic and Finance Committee for review. Following the presentation on the report of the committee on 3rd December, 2020, House carried out the Third Reading of the Bill and endorsed the Bill with all 45 Members in favour of the Bill. The Bill was then forwarded to National Council.

On 9th December, 2020, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Finance) presented the Bill as endorsed by the National Council. The House moved a motion to re-deliberate on the Bill and the House endorsed the recommendation of the National Council to retain “as per Clause 47 (b) of the Public Finance (Amendment) Act of Bhutan 2012” and to retain 31st December, 2021 as the concluding date.

The House adopted the Bill with majority of the members supporting in favour of the Bill except for 2 Abstain votes, out of 45 members present and voting. The Bill was then submitted for Royal Assent.

3. Deferment of Bills

3.1 Royal Bhutan Police (Amendment) Bill of Bhutan 2020

On 27th November, 2020, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Home and Cultural Affairs) moved the motion to defer the Royal Bhutan Police (Amendment) Bill of Bhutan 2020. The House directed the Ministry of Home and Culture affairs to submit the Bill thereof in the 5th Session of the Third Parliament.

3.2 Anti-Corruption (Amendment) Bill of Bhutan 2020

On 27th November, 2020, the Member In-Charge of the Bill (Chairperson of the Good Governance Committee) moved the motion to defer the Third Reading of the Anti-Corruption (Amendment) Bill of Bhutan 2020. Therefore, the House decided to deliberate on the Bill in the 5th Session of the Third Parliament.

4. Introduction and Adoption of International Covenants

4.1 Framework Agreement between the Royal Government of Bhutan and European Investment Bank (EIB) Governing Activities in Bhutan

On 27th November, 2020, the Member In-Charge of the Agreement (Minister for Finance) moved motion for the First and Second Reading of the Framework Agreement between the Royal Government of Bhutan and European Investment Bank (EIB) Governing Activities in Bhutan. The Agreement was endorsed by the House and forwarded to Economic and Finance Committee for review.

Following the submission of the review report, the agreement was deliberated on 30th November, 2020. On 1st December, 2020,

3. དཔྱད་ཡིག་ཕར་འགྱུངས།

३.१ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྡེའི་ རྒྱུ་རྐྱེན་། དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཙན་མ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༡༧ ལུ་ དབུད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ བང་སྤྱི་དྲང་
སྟོན་འཛིན་སྟོན་པོ་གིས་ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྡེའི་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ དབུད་ཡིག་
༢༠༢༠ ཅན་མ་ བར་འགྲངས་ཀྱི་གྲོས་དོན་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚེགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་
ལེན་མཛད་དེ་ བང་སྤྱི་དྲང་སྟོན་འཛིན་ཕྱོད་འགག་གིས་ དབུད་ཡིག་འདི་ ཚེགས་ཐངས་
ལཱ་པའི་ནང་ ཕུལ་དགོས་སྡེ་གྲོས་ཚད་གཞུང་ཡི།

༣.༢ འབྲུག་གི་པན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་། འཕྲི་སྡོམ་། དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་ལ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༧ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ གཞུང་
སྲུང་ལེགས་ལཱ་ཁྲའྲེ་ཆོག་མཁུ་ཆུང་གི་ཁྲི་འཛིན་ ལམ་གོང་མང་ཅང་འདེམས་ཁྲིངས་འབྲུག་མི་
གིས་ འབྲུག་གི་རན་ལྷན་བཀག་སྡོམ་༼འབྲི་སྡོམ་༽ དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མའི་
ལྷག་ཐེངས་གསུམ་པའི་གསུང་གྲོས་གནང་ནི་དེ་ སར་འབྲུངས་གནང་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་
ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཆོག་མཁུ་དཔངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་མཛད་དེ་ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་ལྷག་ཐེངས་
གསུམ་པམ་འདི་ ཕྱི་ཆོག་མཁུ་པའི་ཆོག་མཁུ་ཐེངས་ལཱ་པའི་ནང་ གནང་ནི་སྡོམ་གྲོས་ཆོང་
གནང་ཡི།

༤. མཐུན་གྲོས་དོན་ལྷོད་དང་ཆ་འཛིན།

༤) འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དང་ཡུ་རེ་པི་ཡུན་ མ་ཅུ་གཞི་བརྩམས་དངུལ་ཁང་གི་ལས་དོན་ཚུ་གི་
སྒྲིང་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་སློལ་བ་ཀོད་གན་རྒྱ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཚེས་ ༢༧ ལུ་ དབྱང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་རྩིས་
 ཁྲོན་པོ་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་གཞུང་དང་ཡུ་རོ་པི་ཡུན་ མ་ཅུ་གཞི་བཙུགས་དངུལ་ཁང་གི་
 ལས་དོན་རྩུ་གི་ རྒྱུང་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ག་བཀོད་གན་རྒྱུའི་ ལྷག་ཐངས་དང་པ་དང་
 གཉིས་པའི་ གྲོས་དོན་སྤུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་མཛད་ཞིན་མ་ལས་
 བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་རྩིས་ཚོགས་ལུ་གནད་ཡི།

དེ་ལས་ གྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༣༠ ལུ་ ཆོག་ལས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ བསྐྱར་ཞིབ་
སྒྲུབ་ཅུ་ལུ་ཏེ་ གསུང་ཁྲོས་གནང་པའི་མཐའ་མར་ གྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༢ པའི་ཆེས་

the Agreement was endorsed through simple majority votes with 42 members voting “Yes” and 4 members abstaining out of 46 members present and voting.

4.2 Agreement between the Royal Government of Bhutan and the Green Climate Fund (GCF) on the Privileges and Immunities of the GCF

The Member In-Charge of the Agreement (Minister for Finance) moved motion for the First and Second Reading of the Agreement between the Royal Government of Bhutan and the Green Climate Fund (GCF) on the Privileges and Immunities of the GCF which was endorsed by the House and forwarded to the Environment and Climate Change Committee for review.

Following the review report of the committee on 30th November, the House deliberated and adopted the Agreement on 1st December, 2020 with all 46 members present and voting in favour of the Bill.

5. Motion

The Member from Dewathang- Gomdar Constituency moved the motion regarding the Raise of the Retirement Age for Civil Servants to 60 Years and proposed two recommendations:

1. The government to institute a system to review the retirement age of civil servants from time to time;
2. Retirement of civil servants at all levels to be raised to 60 years of age.

༡ ལུ་ འཇུས་མི་ཡོངས་བསྐྱེམས་ ༤༤ ཡོད་ས་ལས་ འཇུས་མི་ ༤༩ གྱིས་བརྟུབ་དང་
འཇུས་མི་ ༤ གིས་འཛེམ་བཞུགས་རུང་ མངམས་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་ཏེ་ཡོད།

**༤.༩ འཇུག་གཞུང་དང་ སྡོ་ལྗང་གནམ་གཤིས་མ་དངུལ་གྱི་བར་ན་ སྡོ་ལྗང་གནམ་གཤིས་མ་
དངུལ་གྱི་ ཁེ་དབང་དང་ བཀག་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་ གན་རྒྱ།**

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༢༧ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ དངུལ་ཅིས་སློན་
པོ་གིས་ འཇུག་གཞུང་དང་ སྡོ་ལྗང་གནམ་གཤིས་མ་དངུལ་གྱི་བར་ན་ སྡོ་ལྗང་གནམ་
གཤིས་མ་དངུལ་གྱི་ ཁེ་དབང་དང་ བཀག་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་ གན་རྒྱའི་ལྷག་ཐངས་
དང་པ་དང་ གཉིས་པའི་གྲོས་དོན་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་གྱིས་ རོས་ལེན་མཛད་
ཞིན་མ་ལས་ བསྐྱར་ཞིབ་གྱི་དོན་ལུ་ མཐའ་འཁོར་དང་གནམ་གཤིས་འགྱུར་བཞུགས་ཚོགས་
རྒྱུ་ལུ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༣༠ ལུ་ ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་
སྟན་ལུ་ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གྲོས་གནང་པའི་མཐའ་མར་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༡༢ པའི་ཆེས་
༡ ལུ་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཚོགས་གྲུལ་
འཇུས་མི་ཡོངས་བསྐྱེམས་ ༤༤ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཤིལ་བུམ་ཕུལ་ཏེ་ ཆ་
འཛོག་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་ཡོད།

༥. གྲོས་དོན།

བདེ་བ་ཐང་སྐྱོམ་དར་འདེམས་ཁོངས་འཇུས་མི་གིས་ ཞི་གཡོག་པ་རྩེ་ དགོངས་ཁྱའི་ལོ་
ཚད་ ༤༠ གྱུ་ ཡར་སངས་གནང་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་དང་གཟིག་ཁར་ གྲོས་འདེབས་ཁག་
གཉིས་ཕུལ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་།

༡༽ གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཅུས་དང་ཅུས་སུ་ ཞི་གཡོག་པ་རྩེ་གི་ དགོངས་ཁྱའི་ལོ་ཚད་བསྐྱར་
ཞིབ་འབད་ནི་གི་ ལམ་ལུགས་བཙུགས་གནང་དགོ་པ།

༢༽ ཞི་གཡོག་པ་གི་དབྱེ་རིམ་ཆ་མཉམ་གྱི་ དགོངས་ཁྱའི་ལོ་ཚད་ ལོ་ ༤༠ གྱུ་ ཡར་སངས་
འབད་དགོ་པ།

On the submissions made by the members, the Government submitted various clarifications to the House. Following the extensive deliberation, the House while ascertaining the support on the motion, 17 members voted “Yes”, 17 members voted “No” and 6 members abstained, and therefore could not pass the motion.

6. Resolutions of the Joint Sitzings

6.1 Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan 2019

On the 25th Day of the 10th Month of Iron Male Rat Year corresponding to 10th December, 2020, the Chairperson of Joint Committee (Member from Bongo-Chapcha Constituency) presented amendments on 9 clauses of the Civil and Criminal Procedure (Amendment) Bill of Bhutan 2019 which was forwarded to National Council for review.

The National Council forwarded the Bill to the National Assembly with amendment on 19 clauses during its 24th Session. During the Third Session, the National Assembly reviewed the Bill and agreed on 12 clauses while the other 7 remained disputed. The disputed clauses were deliberated during the Joint Sitting and endorsed as per the recommendation of the Joint Committee. The Bill was then adopted with 65 “Yes” votes and 6 Abstain votes from a total of 71 members present and voting. The Bill was then submitted for Royal Assent.

ཚུགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་མ་དུ་ འཕུས་མི་ཚུ་གིས་ བསམ་འཆར་འདྲ་མིན་
 བཀོད་མི་དེ་ལུ་ གཞུང་གིས་དོགས་སེལ་ཕུལ་ཏེ་ གསུང་གོས་ཡུན་རིང་མ་སྟེ་ གནང་པའི་
 མཐའ་མར་ ཚུགས་ཁང་གིས་ ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ གོས་དོན་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ རྒྱུ་
 རྐྱེད་ཡོད་མེད་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་དུ་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཚུགས་གྲུལ་ འཕུས་མི་
 ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༤ ཡོད་ས་ལས་ ༡༧ གྱིས་བརྟུབ་དང་ ༡༧ གྱིས་མ་བརྟུབ་ དེ་
 ལས་ ༤ གིས་འཛུལ་བཞུགས་པ་ལས་ མང་མོས་ཀྱིས་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོབ་མ་ཚུགས་པ་ལས་
 གོས་དོན་གྱི་གོས་འདེབས་ཚུ་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་མ་ཚུགས།

༤. སྤྱི་ཚུགས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་གོས་ཚད།

༤.༡ འཕུག་གི་ནི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བའི་གནད་སྤྱད་ཁྲིམས་དེབ་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ དཔྱད་ཡིག་

༡༠༡༩ ཅན་མ།

གནམ་ལོ་ལྷགས་པོ་བྱི་ལོ་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཚེས་ ༡༥ ལུ་འམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༢
 པའི་ཚེས་ ༡༠ ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཚུགས་རྒྱུ་འཛིན་ སྤྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆ་འདེམས་ཁོངས་
 འཕུས་མི་གིས་ འཕུག་གི་ནི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བའི་གནད་སྤྱད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་ ༼འཕྲི་
 སྟོན་༽ དཔྱད་ཡིག་ ༡༠༡༩ ཅན་མ་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚུགས་འདུ་གིས་ སྤྱི་ཚུགས་གསུམ་
 པའི་ ཚུགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་ནང་ དཔྱད་ཡིག་འདི་གི་དོན་ཚན་ཁག་ ༩ འཕྲི་སྟོན་
 མཛད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚུགས་སྟེ་ལུ་ཕུལ་ཡི།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚུགས་སྟེ་གིས་ ཚུགས་ཐེངས་ ༡༤ པའི་ནང་ དཔྱད་ཡིག་འདི་གྱི་ གསུང་
 གོས་གནང་སྟེ་ དོན་ཚན་ཁག་ ༡༩ འཕྲི་སྟོན་མཛད་གནང་མི་དེ་གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚུགས་
 འདུ་གིས་ ཚུགས་ཐེངས་གསུམ་པའི་ནང་ བསྐྱར་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ དོན་ཚན་ཁག་
 ༡༢ གྱི་ རོས་ལེན་མཛད་ཡོད་རུང་ དོན་ཚན་ཁག་ ༧ གྱི་ ཞལ་འཆམ་བྱུང་མ་ཚུགས་
 མི་ཚུ་ ལྷན་བཞུགས་ཐོག་ལས་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ མཉམ་འབྲེལ་ཚུགས་རྒྱུ་གིས་
 གོས་འདེབས་ལྷན་དུ་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་ མཐའན་མཇུག་ དཔྱད་ཡིག་ཡོངས་
 རྒྱུགས་ཀྱི་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་དུ་ རྒྱལ་བསྐྱར་ཚུགས་
 གྲུལ་ཡོད་པའི་ འཕུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༡༡ ཡོད་ས་ལས་ འཕུས་མི་ ༤༥ གིས་
 བརྟུབ་དང་ ༤ གིས་འཛུལ་བཞུགས་རུང་ མང་མོས་ཀྱིས་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཛིག་གྲུབ་
 སྟེ་ བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་སར་ཕུལ་ཏེ་ཡོད།

6.2 Penal Code (Amendment) Bill of Bhutan 2019

On the 25th Day of the 10th Month of Iron Male Rat Year Corresponding to 10th December, 2020, the Chairperson of Joint Committee (Member from Haa Dzongkhag) presented amendment on 56 clauses on the Penal Code (Amendment) Bill of Bhutan 2019 from its 24th Session, which was earlier forwarded by the National Assembly during its Second session with 14 amended clauses.

The National Assembly re-deliberated on the Bill during its Third Session and agreed on 32 clauses while 24 clauses remained disputed. During the Joint Sitting, the disputed clauses were deliberated and endorsed as per the recommendation of the Joint Committee. The Bill was then adopted by the Parliament with 63 “Yes” votes and 6 Abstain votes from a total of 69 members present and voting. The Bill was then submitted for Royal Assent.

7. Resolutions of the Public Accounts Committee

The Chairperson of the Public Accounts Committee (Member from Nganglam Constituency) presented the Review Report of AAR 2019 in First Part; Follow up on Review Reports of AAR from 2010-2018 in Second Part; and Committee’s Findings and Recommendations in Third Part. The House deliberated on the report and approved the following recommendations:

༤.༡ འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༡༩ ཅན་མ།

གནམ་ལོ་ལྷགས་པོ་བྱེ་ལོ་ལྷ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༢༥ ལུ་འམ་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༢ པའི་ཆོས་ ༡༠ ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཆོགས་རྒྱུ་ཁྲི་འཛིན་ རྒྱ་རྒྱུ་ལག་གི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྤེའི་འཕྲུལ་མི་གིས་ འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་གིས་ སྤྱི་ཆོགས་གསུམ་པའི་ ཆོགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་ནང་ དཔྱད་ཡིག་འདིའི་དོན་ཚན་ལག་ ༡༤ འཕྲི་སྟོན་མཛད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྤེའུ་ཕུལ་ཡི།

རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྤེའུ་གིས་ ཆོགས་ཐེངས་ ༢༤ པའི་ནང་ དཔྱད་ཡིག་འདི་གུ་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ དོན་ཚན་ལག་ ༥༤ འཕྲི་སྟོན་མཛད་གནང་མི་དེ་གུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་གིས་ སྤྱི་ཆོགས་གསུམ་པའི་ ཆོགས་ཐེངས་ ༣ པའི་ནང་ བསྐྱར་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ དོན་ཚན་ལག་ ༣༢ རོས་ལེན་མཛད་ཡོད་རུང་ དོན་ཚན་ལག་ ༢༤ གུ་ ཞལ་འཆམ་བྱུང་མ་ཚུགས་མི་ཚུ་ ལྷན་བཞུགས་ཐོག་ལས་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ མཉམ་འབྲེལ་ཆོགས་རྒྱུ་གིས་ གོས་འདེབས་ལྟར་དུ་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་ མཐའན་མཇུག་ དཔྱད་ཡིག་ཡོངས་རྫོགས་གུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཐོག་ལས་ གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཆོགས་གཡེལ་ཡོད་པའི་ འཕྲུལ་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༩ ཡོད་ས་ལས་ ༤༣ གྱིས་བརྟུབ་དང་ ༦ གིས་འཛོམ་བཞུགས་རུང་ མང་མོས་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ བཀའ་འགོལ་གྱི་དོན་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་སར་ ཕུལ་ཏེ་ཡོད།

༥. དམངས་ཕྱིས་ཆོགས་རྒྱུ་གི་གོས་ཆོད།

དམངས་ཕྱིས་ཆོགས་རྒྱུ་ཁྲི་འཛིན་ ངང་ལམ་འདེམས་ཁོངས་འཕྲུལ་མི་གིས་ ལྷན་ཞུ་ཕུལ་མི་ནང་ བམ་ཚན་དང་པ་ ལོ་བསྐྱར་ཕྱིས་ཞིབ་སྟན་ཞུ་ ༢༠༡༩ ཅན་མའི་ བསྐྱར་ཞིབ་སྟན་ཞུ་དང་། བམ་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་ ལོ་བསྐྱར་ཕྱིས་ཞིབ་སྟན་ཞུ་ ༢༠༡༠ ལས་ ༢༠༡༤ ཚུན་གྱི་ དང་ལེན་གྱི་གནས་རིམ་སྟན་ཞུ། དེ་ལས་ བམ་ཚན་གསུམ་པའི་ནང་ ཆོགས་རྒྱུ་གི་ ཞིབ་རྟོག་དང་གོས་འདེབས་བཅས་ བམ་ཚན་ལག་གསུམ་ལུ་དབྱེ་སྟེ་ ལྷན་ཞུ་ཁ་གསལ་སྟེ་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཆོགས་དམངས་གྱིས་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ གཤམ་གསལ་གྱི་ གོས་འདེབས་རྒྱ་རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

Part 1: Chapter 2 Committee's Recommendations on AAR 2019

1. Review the practice of granting advance to contractors beyond the scope of PRR.
2. Need for guidelines on hospitality and entertainment expenses.
3. Need for rectifications/reconciliations of differences in accounts of budgetary agencies.
4. Need for agencies to enforce contractual provision of insurance for medium and large scale works.

Part 3: Recommendations on the Compliance Audit Reports

1. Ministry and DoR to constitute a technical team to review estimates and BoQs prepared by the ROs mainly to ascertain flaws, ambiguities and other related problems and to rule out the existence of collusive practices.
2. The Ministry/DoR should closely monitor the activities with the respective ROs.
3. Reiterating the Committee's Recommendations under Section 7.1 (a) of the Third Session of the Third Parliament, the PAC further recommends the Ministries/Agencies to institute a Follow up Unit for Audit Issues.

Part 3, Chapter 2: Recommendations on Surface Collection and Dredging of Riverbed materials (RBM)

1. The Committee is mindful of the Mines and Minerals Bill 2020 and currently under discussion and it is optimistic that the Parliament

ལེའུ་དང་པའི་ རོན་ཚན་ ༡ པ་ ལོ་བསྐྱར་རྩིས་ཞིབ་ ༢༠༡༩ ཅན་མའི་གྲོས་འདེབས།

༡. ལག་འབག་པ་ཚུ་ལུ་ ད་ལྟོ་འུག་ལེན་འཐབ་སྡེ་ཡོད་པའི་མཁོ་སྐྱབ་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གཞི་འཛིན་བཅའ་ཚད་ལས་ལྷག་པའི་ སྤོན་འབྲིན་སྤྱོད་སྤེལ་ཡོད་མི་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པ།
༢. མཐོན་སྤྱོད་དང་ ཐུགས་སྤྱོད་ལས་རིམ་གྱི་ཟད་སྤང་ཚུ་གི་ ལས་སྤོན་ཚུ་བཟོ་དགོ་པ།
༣. འཆར་དཔུལ་ལས་སྤེལ་ཚུ་གི་ རྩིས་ཁ་ནང་གི་ཁྱད་པར་ཚུ་ ལེགས་བཅོས་འབད་དགོ་པ་/ རྩིས་སྤོམས་འབད་དགོ་པ།
༤. ལས་སྤེལ་ཆེ་བ་དང་ བར་མ་ཚུ་གི་ལཱ་ ཉེན་བཅོལ་འབད་དགོ་པའི་ ལག་འབག་གི་ཁྲིམས་ རོན་ཚུ་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་དགོ་པ།

ལེའུ་ ༣ པ་ ཁྲིམས་བསྐྱར་རྩིས་ཞིབ་སྤྱོད་གྲོས་འདེབས།

༡. ལྷན་ཁག་དང་ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ འཕུལ་རིག་སྡེ་ཚན་གཅིག་ གཙོ་བོར་ ལུང་ ཕྱགས་ཡིག་ཚང་ཚུ་གིས་བཟོ་ཡོད་པའི་ སྤོན་རྩིས་དང་ ཅ་ཆས་ཀྱི་ཐོ་གཞུང་ཚུ་ བསྐྱར་ ཞིབ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ གཞི་བཙུག་འབད་དགོ། དེ་གིས་ ལཱ་འབད་བའི་སྐབས་ འཛོལ་ བ་མེད་པ་བཟོ་ནི་དང་ གོ་དོན་ཚུ་ ཉིང་སངས་སྡེ་ སྤྱོད་ཚུགས་ནི་ དེ་ལས་ གཡོ་སྐྱུའི་ལཱ་ ཚུ་ མེད་པ་ཅེས་བརྟན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ཨིན།
༢. ལྷན་ཁག་ ཡང་ན་ ལམ་སེལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ ལུང་ཕྱགས་ཡིག་ཚང་ཚུ་གི་ ལས་སྤོན་ཚུ་ ལྷ་རྟོག་འབད་དེ་ར་བཞག་དགོ་པ།
༣. སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༣ པའི་སྐབས་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ ཕུལ་ཡོད་པའི་ གྲོས་འདེབས་ ༡.༡ ཀ༡ པའི་འོག་གི་ རོན་ཚན་ཚུ་ ཡང་བསྐྱར་དུ་ གྲོས་འདེབས་ཕུལ་ བྱ་ཨིན་པའི་ཁར་ ལྷག་པར་དུ་ དམངས་རྩིས་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ རྩིས་ཞིབ་ཀྱི་ གནད་དོན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ལྷན་ཁག་ ཡང་ན་ ལས་སྤེལ་ཚུ་གིས་ རྩིས་འདེད་ཀྱི་སྡེ་ཐོན་ཅིག་ གཞི་བཙུག་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས།

ལེའུ་ ༣ པའི་དོན་ཚན་ ༡ པ་ གཙང་རྒྱའི་གཤམ་གྱི་དངོས་གཞུགས་ཚུ་ བསལ་ནི་དང་ ས་ རུག་རྟོ་རུག་བསྐྱར་ལེན་འབད་ནི་ནང་ གྲོས་འདེབས།

༡. ཚོགས་ཚུང་གིས་ ད་ལྟོ་གསུང་གྲོས་གནང་པའི་བསྐྱང་ཡོད་མི་ འབྲུག་གི་གཏེར་ཁ་དང་ གཏེར་རྩིས་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མ་འདི་ ཐུགས་ཁར་བསྐྱམས་ཡོད་པ་དང་ སྤྱི་ ཚོགས་ཀྱིས་ཡང་ དཔྱད་ཡིག་གི་ནང་ལུ་ དམིགས་བསལ་ཁྲིམས་མཐུན་རྩིས་ཞིབ་ཀྱི་དོན་

will have given due consideration to RAA's recommendations for this particular compliance audit in the Bill.

2. Officials responsible for the above lapses and irregularities should be held accountable and the Action Taken Report (ATR) to be submitted before the Fifth Session of the Third Parliament.

Part 3, Chapter 3: Recommendations on Government Property Management System

1. As a Central Agency, the DNP must spearhead the development of appropriate information system to facilitate centralized inventories of properties maintained at all government agencies and also ensure compliance to property management manual through continuous monitoring system.

Part 4: Recommendations on Chapter 2 of Other Report

1. PAC reiterated on the AG's Advisory Series and advised the concern Agency to comply with. While ascertaining the support on the recommendation, the whole recommendation was unanimously endorsed with all 65 members present and voting in favour of the recommendation.

8. Re-deliberation of Bills

8.1 Negotiable Instruments (Amendment) Bill of Bhutan 2020

On 8th December, 2020, the Member In-Charge of the Bill (Chairperson of Social and Cultural Committee/ Member from Lamgong-Wangchang Constituency) reported to the House that the National Assembly had forwarded the Bill to National Council

ལུ་ རྒྱལ་གཞུང་ཕྱི་མེད་འཛིན་གྱིས་ ཡུལ་མི་གྲོས་འདེབས་འདི་ རོས་ལེན་གནང་
དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས།

༡. གོང་འཁོད་གྱི་འཛོལ་བ་དང་ ཕྱི་མེད་ཉེན་ཆ་གི་དོན་ལུ་ འགན་ཁུར་ཕོག་མི་ འགན་འཛིན་
འགོ་དཔོན་ཆུ་ལུ་ འགན་འཁུན་དང་ དང་ལེན་འབད་བའི་སྙན་ཞུ་འདི་ སྤྱི་ཚེགས་གསུམ་
པའི་ཚེགས་ཐངས་ ༥ པའི་ནང་ཡུལ་དགོ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས།

ལེའུ་ ༣ པའི་དོན་ཚན་ ༣ པ་ གཞུང་གི་རྒྱ་དངོས་འཛིན་སྐྱོང་ནང་ གྲོས་འདེབས།

༡. རྒྱལ་ཡོངས་གཞུང་ཆས་ལས་ཁུངས་འདི་ ལས་སྡེ་ལྟེ་བ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་ གཞུང་གི་ལས་
སྡེ་ཆུ་གིས་ རྒྱ་སྐྱོང་འཐབ་མི་ རྒྱ་དངོས་ཀྱི་མཛོད་ཐོ་ཆུ་ལས་ ལྟེ་བའི་ནང་འབག་འོང་
ནིའི་ལྷན་ཐབས་ལུ་ འོས་ལྷན་གྱི་བརྒྱ་དོན་ལམ་ལུགས་བཟོ་དགོ་པ་ཡོད་པའི་ཁར་ སྤྱིར་
བཏང་ གཞུང་གི་རྒྱ་དངོས་རྒྱ་སྐྱོང་གི་ ལག་དེབ་དང་འབྲེལ་ནིའི་ བཟོ་རྟུག་དང་ འཕྲོ་
མཐུད་དེ་འབད་ནི་ཡོད་པ་ རོས་བརྟན་བཟོ་དགོ་པ།

ལེའུ་ ༤ པ་ སྙན་ཞུ་གཞན་གྱི་དོན་ཚན་ ༡ པའི་གྲོས་འདེབས།

༡. དམངས་ཕྱི་མེད་ཚེགས་རྒྱུ་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཕྱི་མེད་ཡོངས་ཁབ་གྱིས་གནང་མི་ གྲོས་
སྟོན་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡུལ་ནི་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ ལས་སྡེ་ཆུ་གིས་ གྲོས་སྟོན་འདི་ལུ་ གནས་
དགོ་པའི་ ཞལ་བཀོད་གནང་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་དང་བཅས་ གྲོས་འདེབས་ཡོངས་
ཚེགས་གུ་ རོས་ལེན་ཡོད་པ་དང་གཅིག་ཁར་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མེད་ རྒྱབ་བསྐྱར་ཐོག་ལས་
གཞིགས་པ་ད་ རྒྱབ་བསྐྱར་ཚེགས་གུ་ལ་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ ༤༥ ཆ་མཉམ་གྱིས་
རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་སྟེ་ གྲོས་འདེབས་ཡོངས་ཚེགས་ཆ་འཛིག་གུ་བ་གནང་ཡི།

༢. དཔུང་ཡིག་བསྐྱར་གྲོས།

- ༢.༡ འཐུག་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་བདེ་འཁྱིལ་ཡིག་འཛིན་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ དཔུང་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་
མར་བསྐྱར་གྲོས་གྱི་གྲོས་ཚད།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༢ ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ མི་སྡེ་དང་ལམ་
སྟོན་ཚེགས་རྒྱུང་ཁྲི་འཛིན་ ལམ་གོང་མང་ཅང་འདེམས་ཁོངས་འཐུས་མི་གིས་ལུ་མི་ནང་
དཔུང་ཡིག་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚེགས་འདུ་གིས་ ཚེགས་ཐངས་གསུམ་པའི་ནང་ གསུང་
གྲོས་གནང་མ་ད་ དོན་ཚན་ ༡ རྒྱུང་གཅིག་འཕྲི་སྟོན་མཛོད་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚེགས་སྡེ་

with 2 amended clauses which were then presented by the National Council with 11 amended clauses for the Committee to review. However, the Chairperson reported that the Committee had very limited time for review, and therefore the House directed the committee for more time to review the Bill.

On 12th December, 2020, during the continuation of deliberation on the Bill, the Member In-Charge of the Bill reported that the 6th clause was amended with proper terminologies in consultation with financial institutions and also ensured consistency of the amended clauses. The House deliberated and adopted each clause as per the recommendations of the committee. The Bill was then adopted with all 44 members supporting in favour of the Bill, and the Bill was submitted for Royal Assent.

8.2 Mines and Minerals Bill of Bhutan 2020

On 9th December, 2020, the Member In-Charge of the Bill (Minister for Economic Affairs) moved the motion for re-deliberation of the Mines and Minerals Bill of Bhutan 2020. It was reported that the Bill which has been forwarded by the National Assembly after comprehensive deliberations has been held by National Council and presented with major amendments and completely new one. A recommendation was made for the members to keep in mind the science and sustainability, and harmonization with other laws while discussing about the Mines and Minerals Bill of Bhutan 2020.

ལུ་ཕུལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ དཔྱད་ཡིག་འདི་གུ་ འཕྲི་སྒྲོན་དོན་ཚན་
ལག་ ༡༡ འདི་ཅིག་བཀོད་དེ་གནང་ཡོད་མི་ཚུ་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་འི་
དུས་ཚོད་ལངས་སྡེ་ ཐོབ་མ་ཚུགས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་
ལེན་མཛད་དེ་ གསུང་གོས་མཚམས་འཛིག་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ ལོག་སྟེ་
ར་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ སྟན་ཞུ་ཕུལ་དགོཔ་སྟེ་ ཐུགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༡༢ པའི་ཆེས་ ༡༢ ལུ་ དཔྱད་ཡིག་འདི་གུ་ གསུང་
གོས་འཕྲོ་མཐུད་གནང་མ་ད་ ཚོགས་ཚུང་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ དོན་ཚན་ ༤ པ་གུ་ འབྲེལ་
ཡོད་ དདུལ་འབྲེལ་གཙུག་སྡེ་ཚུ་དང་གཅིག་ལར་ གོས་བསྐྱར་འབད་དེ་ ཚོག་དོན་ལེགས་
བཅོས་འབད་ཡོད་པ་ལས་ བྱ་སྐབས་མ་བདེ་ཕྱ་མེད་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཚོགས་
དམངས་ཀྱིས་ དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ ཚོགས་ཚུང་གི་
གོས་འདེབས་ལྟར་དུ་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་སྟེ་ དཔྱད་ཡིག་ཡོངས་ཚོགས་གུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་
མེད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ད་ རྒྱན་བསྐྱར་ཚོགས་གུལ་ཡོད་པའི་ འཐུས་མི་
ཡོངས་བསྐྱོམས་ ༤༤ ཡོད་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཤིལ་བུམ་གནང་སྟེ་ དཔྱད་
ཡིག་འདི་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་སྟེ་ བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆའི་
ཞབས་སར་ཕུལ་ཏེ་ཡོད།

༤.༢ འཐུག་གི་གཏེར་ཁ་དང་གཏེར་རྩས་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མ་བསྐྱར་གོས་ཀྱི་གོས་ཚོད།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༡༢ པའི་ཆེས་ ༩ ལུ་ དཔྱད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་ བསྐྱར་
རྒྱས་སྒྲོན་པོ་གིས་ འཐུག་གི་གཏེར་ཁ་དང་གཏེར་རྩས་ཀྱི་དཔྱད་ཡིག་ ༢༠༢༠ ཅན་མའི་
བསྐྱར་གོས་ཀྱི་གོས་དོན་ཕུལ་མི་ནང་ འདས་པའི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
འདུ་གིས་ གསུང་གོས་ཞིབ་པར་དུ་གནང་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་ཕུལ་བའི་ཤུལ་
ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ རྒྱ་ཆེད་གས་
སྟེ་ གསར་བཞེངས་བཟུམ་སྟེ་ར་ གནང་གཏང་ཡོད་མི་དེ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་
གོས་གནང་པའི་སྐབས་ ས་གཏེར་འདི་ ཚན་རིག་དང་ ཡུན་བརྟན་གྱི་སྒོ་ལས་སྤྱོད་ནི་དང་
ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་དང་གཅིག་མཚུངས་བཟོ་དགོཔ་ལག་ཆེས་ཡོད་མི་ཚུ་ ཐུགས་ཁར་བསྐྱམ་
སྟེ་ མཛད་གནང་དགོ་པའི་གོས་དོན་ཕུལ་ཡི།

The House during its deliberation saw major changes in the Bill from National Council and decided to review the Bill comprehensively. The House decided in favor for review with a show of hands, and directed the Economic and Finance Committee to present a review report on the Bill.

The re-deliberation on Mines and Minerals Bill of Bhutan was held on 12th December, 2020. Following the deliberation on few clauses, the House decided that there was a need to review the Bill, however, a Joint Committee need to be established to resolve the issues and deliberate during the Joint Sitting in future sessions. The House endorsed the decision through unanimous support with show of hands.

9. Presentation of Annual Report on the State of the Nation, including Legislative Plans and Annual Plans and Priorities of the Government by the Prime Minister of Bhutan.

During the presentation of the Annual Report, Prime Minister presented that the 1000 Golden Days for mothers and children, Women and Children's Policy and data collection for old aged citizens and criteria for kidu has been instituted. The X-Ray and CT scan services across hospitals has been enhanced and around 12,000 women has been examined for cervical cancer and breast cancer.

དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ གསུང་གོས་གནང་མ་དུ་ འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ ཚོགས་སྡེ་གིས་དཔྱད་ཡིག་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ཕུལ་མི་དེ་དང་མ་འདྲམ་སྡེ་ ར་ བཟོ་གནང་ཡོད་པ་ལས་ ལོག་སྡེ་ར་ བསྐྱར་ཞིབ་མཐོལ་ཕྱིན་སྡེ་ མཛད་དགོཔ་ལག་ ཆེ་བའི་ཞུ་བ་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་ཡོད་མེད་ ཡུག་ཡར་སང་གིས་ གཟིགས་པ་ད་ མང་མོས་ཐོག་ལས་ དེ་བཞིན་ཐུགས་ཐག་བཅད་དེ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ དཔལ་འབྱོར་དང་དཔལ་ཕྱིས་ཚོགས་ཆུང་གིས་དཔྱད་ཡིག་འདི་ ལོག་སྡེ་ར་བསྐྱར་ཞིབ་ འབད་དེ་ཕུལ་དགོཔ་སྡེ་བཀའ་རྒྱ་གནང་སྟེ་གསུང་གོས་ཐེངས་གཅིག་མཇུག་བསྐྱབ་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༡༢ པའི་ཆེས་ ༡༢ ལུ་ འབྲུག་གི་གཏེར་ཁ་དང་གཏེར་ རྩས་དཔྱད་ཡིག་འདི་གུ་ བསྐྱར་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ རོན་ཆེན་དག་པ་ཅིག་གསུང་གོས་ གནང་པའི་ལུ་ལུ་ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་བསྐྱར་གོས་དོན་ལུ་ ཕུལ་ཡོད་བའི་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ ཡོངས་རྫོགས་སྡེ་ར་ ལོག་སྡེ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོཔ་ ལག་ཆེམ་མ་ཚད་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་དེ་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀྱི་འབྲུས་མི་ཡོད་ པའི་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཆུང་ཅིག་ གཞི་བཙུག་འབད་ཞིན་མ་ལས་དཔྱད་ཡིག་འདི་ནང་ བྱ་སྐབས་མ་བདེ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་ བསལ་ཐབས་ག་དེ་ཅག་ཅག་སྒྲིག་སྟེ་ ལུ་མའི་ སྤྱི་ ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ནང་ གསུང་གོས་གནང་པ་ཅིན་ཕན་ལྗོངས་ཆེན་མོ་ཡིན་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ མི་དེ་ལུ་ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་རོས་ལེན་ཡོད་མེད་ ཡུག་ཡར་སང་གི་ཐོག་ལས་གཟིགས་པ་ ད་ ཚོགས་དམངས་ཡོངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་མྱོལ་བུམ་གནང་མ་བཞིན་དུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ཡང་ དེ་བཞིན་མཛད་ནི་ཡིན་མ་སྟེ་ གོས་ཆོད་གནང་སྟེ་ གསུང་གོས་མཇུག་བསྐྱབ་གནང་ཡི།

༤. **སློན་ཆེན་གྱི་གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་ ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙུག་ཅིན་ དང་བཅས་པའི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་བསྟར་སྟན་ལྷ།**

སློན་ཆེན་གྱིས་ ལོ་བསྟར་སྟན་ལྷ་ཕུལ་མི་ནང་ ཨམ་སྤྱད་ཨ་ལོའི་དོན་ལུ་ བྱད་འཕགས་ ཅན་གྱི་དུས་ཚོད་ ༡༠༠༠ ཟེར་བའི་ལས་རིམ་དང་ ཨམ་སྤྱད་ཨ་ལོའི་སྤྱིད་བྱས་ མི་ ལོ་ན་ཁྲི་ཤོས་ཚུ་གི་ ཕྱིས་ཁ་བསྐྱབ་སྒྲིག་དང་ སྤྱིད་སྤྱུག་ཐོབ་ཐངས་ཀྱི་བྱད་ཚད་ དེ་ ལས་ སྤྱན་ཁང་ནང་ ཨེགསི་རེ་དང་ སི་ཤི་ཤི་ཀེན་གྱི་ཞབས་ཏྲོག་ཡར་ཅག་དང་ ཨམ་སྤྱ་ ༡༤༠༠༠ དེ་ཅིག་གི་ བྱ་ཆང་ཀེན་སར་དང་ ཨོམ་གྱི་ཀེན་སར་ཚུ་གི་ བརྟག་ཞིབ་ཚུ་འབད་ ཆར་ཏེ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ཡི།

Similarly, plans have been made to enhance the quality of education and to establish Information Technology as a subject starting from pre-primary. Moreover, Prime Minister clarified to the House that the approved budget of Nu. 69,151 million with recurrent budget of Nu. 32,900 million and capital budget of Nu. 36,251 for this financial year that saw a fiscal deficit of Nu. 15.3 million was because of the increase in capital budget.

Prime Minister also reported on other aspects such as review of the 12th Five Year Plan, base-course for farm roads, loan sanctions by the banks and the Gross Domestic Product of the nation. The need to embrace new normal was highlighted as well. The sitting was concluded after a detailed discussion on matters such as Agriculture, Tourism, Employment in Manufacturing Section, Foreign Affairs, Women and Children, Common Minimum Infrastructure, Nature, and Culture among others.

10. Question Hour

As per the schedule for the Fourth Session of the Third Parliament, 4 rounds of Question Hour were conducted. The Members raised 37 Oral and 21 Written Questions to the Prime Minister and the Ministers, concluding the round of Question Hour sessions for the fourth session.

དེ་བཟུམ་སྟེ་ ཤེས་རིག་སྤྲུལ་ཚད་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་དང་ གྲོ་གསར་སྟོབ་རིམ་ལས་ བན་
 དོན་འབྲུལ་རིག་ཚུལ་ཚན་གཞི་བཙུག་འབད་ནི་གི་ འཆར་གཞི་ཚུ་བརྩམས་ཡོད་པ་མ་ཚད་
 ཕྱིས་ལོ་འདི་ནང་ ཟད་འགོ་ཡོངས་བསྟོམས་ དདུལ་ཁྲམ་ས་ཡ་ ༤༩,༡༥༡ འབད་ས་ལས་
 རྒྱུན་སྦྱང་ཟད་འགོ་དདུལ་ཁྲམ་ས་ཡ་ ༣༣,༩༠༠ དང་ གསར་སྤྱབ་མ་དདུལ་ དདུལ་ཁྲམ་
 ས་ཡ་ ༣༤,༣༥༡ ཚ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་མི་དེ་ལས་ དདུལ་ཁྲམ་ཐེར་འབྲུམ་ ༡༥.༣ ཕྱིས་ཚད་
 བྱང་ཡོད་མི་དེ་ གསར་སྤྱབ་མ་དདུལ་ཡར་སང་འབད་ནི་དེ་གི་ཨིན་ཟེར་ཁྱུ་ཡི།

དེ་མ་ཚད་ ལོ་ལྷའི་འཆར་གཞི་ ༡༩ པ་བསྐྱར་བཟོ་དང་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་གྱ་ རོ་རུག་
 གྲུགས་ནི་ དདུལ་ཁང་གིས་སྦྱོན་འབྲུལ་བྱིན་ཡོད་ལུགས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཐོན་སྐྱེད་ཡོངས་
 འབོར་གྱི་ བརྒྱ་ཆའི་ཚད་གཞི་ཚུ་གི་ གསལ་ཁྱུ་ཕུལ་བའི་ཁར་ ད་ལས་ཕར་གྱི་ མདུན་
 ལམ་གསར་པ་གྱ་ དང་ལེན་འབད་དགོཔ་དང་གཅིག་ཁར་ སོ་ནམ་དང་ བཟླ་བཤལ་
 བཟོ་སྦྱོན་ ལཱ་གཡོག་ ཕྱི་འབྲེལ་དང་ ཨམ་སྤྱད་ཨ་ལུ་ མི་མང་གཞི་རྟེན་མཁོ་ཆས་དང་
 རང་བཞིན་གནས་སྤངས་ ལམ་སྟེལ་ ལ་སོགས་པའི་སྐོར་ལས་ གསལ་ཁྱུ་ཁ་གསལ་སྟེ་
 ཕུལ་ཏེ་ ལས་རིམ་མཐུག་བསྟུ་གནང་ཡི།

༡༠. གྲི་བཀོད་ལས་རིམ།

ཚོགས་ཐངས་བཞི་པའི་ཚོགས་ཁྱུགས་མཛད་རིམ་ནང་གསེས་ གྲི་བཀོད་སྐོར་ཐངས་ ༤
 འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ འབྲུས་མི་ཚུ་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ སྟོན་ཆེན་ཡིག་ཚང་དང་
 ལྷན་ཁག་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ རག་ཐོག་གི་གྲི་བ་ ༣༧ དང་ ཡིག་ཐོག་གི་གྲི་བ་ ༣༡
 བཀོད་དེ་སྟེ་ གྲིས་ལན་གྱི་ལས་རིམ་ ཡོངས་ཚོགས་མཐུག་བསྟུ་གནང་ཡོད་པའི་ཤུལ་ལུ་
 སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལྷོ་ ༡༩ པའི་ཆེས་ ༡༩ ལུ་ གོས་ཚོད་དག་བཅོས་མཛད་དེ་ འབྲུག་གི་
 སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ ཚོགས་ཐངས་བཞི་པའི་མཛད་རིམ་དང་ གོས་ཚོད་བཙུན་བསྟུས་
 ལྷར་དུ་ གོས་ཚོད་ཚུ་ཆ་འཛོག་མཛད་གནང་ཡི།

11. Concluding Ceremony of the Fourth Session

11.1 Expression of Gratitude by the Prime Minister, Chairperson of the National Council and Leader of the Opposition

The Covid-19 pandemic has affected the whole world and made its first appearance in Bhutan and left the government and the people shaken and confused. Prime Minister submitted that during such times, His Majesty has worked tirelessly for the people and commanded to strengthen security along the border areas, and to establish task forces for the prevention of the pandemic. His Majesty has also provided timely guidance to government and institutions which has proven to be highly beneficial.

His Majesty worked tirelessly, traveling through risky areas to ensure that the people are safe from the pandemic. His Majesty also granted the Royal Palace at Mongar and Royal Institute for Governance and Strategic Studies (RIGSS) at Phuntsholing to be used as hospitals during the pandemic which has immensely benefitted the people. Prime Minister offered gratitude to His Majesty for all these efforts.

Moreover, His Majesty has ensured the safety of the citizens by introducing various strategies such as lockdown, providing essential items to the people, waiving off loan EMIs, and providing door-to-door medical kits for the senior citizens. His Majesty also granted kidu to employees of affected firms, guidance on future economy, and on exports and imports of the nation. Words of gratitude were expressed to His Majesty for taking lead in such noble strategies.

༡༡. ཚོགས་ཐངས་བཞེ་པ་མཐུག་བསྐྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་རིམ།

༡༡.༡ གཞུང་སྐྱོང་དབུ་ཁྲིད་པ་ སྟོན་ཆེན་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་ རྟོག་ཕྱོགས་
ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཁ་བྱུག་ལས་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལུ་
བཀའ་ངོན་དགའ་ཚོར་གྱི་ཁྱབ་ཕུལ་མི་ནང་།

ནད་ཡམས་ཀོ་ཕྱིར་ ༡༩ གིས་ འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལས་ཕར་ སྐབས་མ་བདེ་བའི་
གནས་སྤངས་དང་ དཀའ་ངལ་བྱུང་བའི་ཤུལ་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ འགོ་ཐོག་ཐོན་
པའི་སྐབས་སུ་ གཞུང་དང་མི་སེར་ གང་འབད་གྲུ་འབད་མ་ཤེས་པར་ མགུ་འཐོམ་སྟེ་སྟོན་
པའི་ནམ་དུས་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་
ལུ་ ཉེན་ལུ་མེད་པར་ ཐུགས་ཚ་གུས་བཞེས་ཏེ་ ས་མཚམས་འགོག་སྲུང་ཁག་ལས་ཕར་
སྲུང་སྐྱོབ་སྒྲིང་སྒྲིང་སྟེ་བཙུགས་གནང་བའི་གྲུ་ ལུང་ཕྱོགས་ཚུ་ནང་ དགོས་མཁོའི་ལས་བྱེད་
ཚོགས་རྒྱུང་བཙུགས་ཏེ་ ནད་ཡམས་སྟོན་འགོག་དང་བཀག་ཐབས་ཀྱི་ ཐབས་དང་གནས་
སྐབས་ནམ་པ་སྟེ་ཚོགས་བཏོན་གནང་དགོ་པའི་ ཞལ་བཀོད་གནང་མ་མཚན་ གཞུང་དང་
གཙུག་ཕྱེ་སོ་སོར་ལུ་ དུས་ཐོག་ བཀའ་སྟོབ་དང་ ལམ་སྟོན་བཟང་མོ་གནང་མི་དེ་གིས་
ཕན་ཐོགས་སྟོན་འབད་ར་བྱུང་སྟེ་ཡོད་ཟེར་ཁུ་ཡི།

ནད་ཡམས་ཀྱི་ བྱེམ་ཤུགས་ག་དེ་སྟེ་ར་ཐོན་ཏེ་འབད་རུང་ མི་སེར་དེ་ཚུ་ དཀའ་སྤྱིད་ཀྱི་
ངང་ལུ་བཞག་ མི་དབང་མཆོག་གཟིམ་པའི་མནལ་མེད་ བཞེས་པའི་གསོལ་ཚོགས་ལུ་
བཙུན་མེད་པར་ གནམ་མེད་ས་མེད་ སྐྱེ་འོ་བརྒྱལ་བ་ལུ་མ་གཟིགས་པར་ ཉེན་འཛུབ་ཆེ་
བའི་ས་ཁོངས་ནང་ལས་ཕར་ ཆིབས་བསྐྱེད་མཛད་དེ་ རྒྱབ་སྐྱོར་མཛད་གནང་བའི་གྲུ་ མོང་
སྐར་རྒྱལ་པོའི་གཟིམ་རུང་དང་ ཕུན་ཚོགས་གླིང་ རྒྱལ་འཛིན་ཐབས་རིག་སྟེལ་ཁང་གཉིས་
ནད་ཡམས་ལས་བཏྲེན་པའི་ སྟོན་ཁང་གི་ཕན་ཐབས་སྟེ་གནང་མི་དེ་གིས་ ཕན་ཐབས་
སྟོན་འབད་ར་ བྱུང་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ མི་དབང་མཆོག་ལུ་ བཀའ་ངོན་དགའ་ཚོར་ཕུལ་ཡི།

དེ་མཚན་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ལས་ ནད་ཡམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་
དེ་གིས་ འབྲུག་མི་ཚུ་ལུ་ དཀའ་ངལ་འབྱུང་མ་བཙུག་པར་བཞག་དགོ་པའི་ དགོངས་
བཞེད་ནམ་པར་བཀའ་བའི་སྟོལ་ལས་ འགྲུལ་བསྐྱོད་བཀག་དམ་གྱི་གནས་སྐབས་ནང་ མི་
སེར་ཚུ་ལུ་ བཟའ་འབྲུང་གི་མཁོ་ཆས་དང་ སྐྱིན་འགྲུལ་དགོངས་ཡངས་ དེ་ལས་ ཕམ་
ཁན་ཤོས་ཚུ་གི་ཕན་ཐབས་ལུ་ གསོལ་སྟོན་དེ་ཚུ་ བྱེམ་གྱི་སྟོལ་ར་ཚུན་བསྐྱེལ་གནང་པ་

Similarly, sincere gratitude was expressed to Her Majesty the Gyaltsuen, His Majesty the Fourth Druk Gyalpo, Their Majesties the Queen Mothers and the Members of the Royal Family for their gifts and various contributions to the citizens and their safety.

The Parliament also offered thankfulness to His Holiness the Je Khenpo and the monastic bodies for conducting prayers during the time of pandemic.

Expression of gratitude was made for all the development partners, businessmen and private sectors of Bhutan, volunteers, Three Armed Forces, Desuups and front-liners, and all the members of committees for their efforts and support.

11.2 Concluding Address by the Speaker

The Speaker expressed that His Majesty has travelled extensively in risky areas to monitor the situation by taking great risks to ensure security of the nation and the safety of the citizens. Therefore, the Parliament remains grateful to His Majesty the Druk Gyalpo. The Speaker also expressed gratefulness to His Holiness the Je Khenpo for leading the monastic body and conducting rituals for the nation and its citizens.

གིས་མ་ཚད་ ལཱ་གཡོག་ལས་བཞེན་ཏེ་ བྱེམ་ཕོག་མི་ཚུ་ལུ་ སྤྱིད་སྤྱུག་གི་གསོལ་ར་དང་
མ་འོངས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་སྟོན་དང་བཀའ་སློབ་ ཕྱིར་ཚོང་དང་ནང་འབྲེན་གྱི་ ཐབས་
ཤེས་གནས་སྐབས་ མང་རབས་ཅིག་མཛད་གནང་མི་དེ་ལུ་བཀའ་བློན་དགའ་ཚོར་སྤུལ་ཡི།

དེ་དང་འབྲམ་སྟེ་ ནད་ཡམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ནང་ འབྲུག་མི་ཚུ་གི་ཉེན་སྲུང་དང་མཐའ་
དོན་གྱི་དོན་ལུ་ མི་དབང་རྒྱལ་བ་ཚུ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཡབ་རྗེ་དམ་པ་ མི་
དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བ་ཞི་པ་མཆོག་གིས་གཙོས་པའི་ མི་དབང་རྒྱལ་ཡུམ་ལྷན་རྒྱས་སྤྱི་འཁོར་
ཡོངས་ཀྱིས་ ཐུགས་བརྩེ་བའི་གསོལ་ར་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་མཛད་གནང་མི་དེ་ལུ་ཡང་ བཀའ་
བློན་དགའ་ཚོར་སྤུལ་ཡི།

དེ་མ་ཚད་ སྐབས་རྗེ་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་པའི་ གྲྭ་ཚང་ཆོས་སྡེ་ཡོངས་ཀྱིས་ཡང་
ནད་ཡམས་བསྐྱོག་ཐབས་ཀྱི་སྤྱི་རིམ་གང་མང་བསྐྱབས་གནང་མི་དེ་ལུ་ཡང་ བཀའ་བློན་
དགའ་ཚོར་སྤུལ་ཡི།

དེ་བརྩམ་སྟེ་ ནད་ཡམས་ཀྱི་གནས་སྤངས་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གོགས་རམ་མཛད་མི་ ཕྱིའི་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་སྡེ་ཁག་ཚུ་དང་ འབྲུག་མི་ཚོང་པ་དང་སྐྱེར་པ་ ཁས་བླངས་པ་ཚུ་གི་
ཁར་ བཀའ་ཁག་གསུམ་གྱི་དམག་སྡེ་དང་ བདེ་སྲུང་པ་ དེ་ལས་ གདོང་བརྗངས་ཕྱག་
ཞུ་མི་ཡོངས་ཀྱིས་མ་ཚད་པར་ ནད་ཡམས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ཆོགས་རྒྱུད་གི་འཐུས་མི་གོ་ར་ལུ་
བཀའ་བློན་དགའ་ཚོར་སྤུལ་ཡི།

༡༡.༡ ཆོགས་དཔོན་གྱིས་གསལ་བཤད།

མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ མི་མེར་གྱི་ཉེན་སྲུང་
གི་དོན་ལུ་ ཉེན་འཛུབ་ཆེ་བའི་ས་ཁོངས་ནང་ལས་པར་ ལོག་ཅི་ལོག་ཅིར་ ཆིབས་བསྐྱོད་
གནང་ གཞིགས་ཞིབ་མཛད་དེ་ འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱི་ སེམས་ཀྱི་ཚ་གྲས་ མི་དབང་མངའ་
བདག་རིན་པོ་ཆེ་ སྤྱི་ཉམས་གཅིག་གིས་བསྐྱམས་ཏེ་ མཛད་གནང་མི་དེ་ལུ་ སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་
ཉོངས་ལས་ བཀའ་བློན་དགའ་ཚོར་སྤུལ་ཡི། དེ་བརྩམ་སྟེ་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་
གིས་གཙོས་པའི་ གྲྭ་ཚང་ཆོས་སྡེ་ཡོངས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་དང་ འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་
དོན་ལུ་ བསྐྱེད་སྤྱིའི་སྤྱི་རིམ་བསྐྱབས་གནང་མི་དེ་ལུ་ སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཉོངས་ལས་ བཀའ་
བློན་ཆེ་ཟེར་ཞུ་བའི་ཁར་ ཆོགས་ཐངས་བཞི་པའི་ནང་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ ཆ་འཛོག་
གྲུབ་ཡོད་པའི་ དཔུང་ཡིག་ཚུ་ཡང་ ཁ་གསལ་སྟེ་སྤྲོད་སྟོན་ཞུ་ཡི།

11.3 Offering of Prayers

On 14th December, 2020, the Speaker of the National Assembly and the Chairperson of the National Council accompanied by the Secretaries General of the two Houses received His Majesty the Druk Gyalpo from Entrance Gate 1. Members of Parliament offered prayers for the long life of His Majesty the Druk Gyalpo, and successfully concluded the Fourth Session of the Third Parliament of Bhutan.

(Wangchuk Namgyel)
SPEAKER

༡༡.༥ ཞབས་བརྟན་དང་བཀྲིས་སྟོན་ལམ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ཟླ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༡༤ ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ ཚོགས་དཔོན་
དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་གྱི་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀྱི་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་
ཀྲིས་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཁང་གི་ སྟོ་ར་ སྟོ་
དང་པའི་ནང་ལས་ ཚོགས་ཁང་ནང་ གདན་འདྲེན་ལུ་ཞུགས་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་
མི་རྩུ་གིས་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ སྤྱི་ཚེ་ཞབས་བརྟན་ནིའི་དོན་
ལུ་ ཞབས་བརྟན་དང་ བཀྲིས་སྟོན་ལམ་ཕུལ་ཏེ་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གསུམ་པའི་ཚོགས་
ཐངས་བཞི་པམ་འདི་ མཐར་འཁྱོལ་ཅན་སྟེ་ མཐུག་བསྐུ་གནང་ཡི།

། དབང་ཕུག་ནམ་རྒྱལ་ །
ཚོགས་དཔོན།